

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

28 юли 2016 година *

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по граждански дела — Регламенти (ЕО) № 864/2007 и (ЕО) № 593/2008 — Защита на потребителите — Директива 93/13/ЕИО — Защита на данните — Директива 95/46/ЕО — Договори за онлайн продажби, сключени с потребители, пребиваващи в други държави членки — Неравноправни клаузи — Общи условия, в които се съдържа клауза за избор като приложимо право на правото на държавата членка по седалището на дружеството — Определяне на приложимото право към преценка, извършвана в производство по иск за преустановяване на нарушение, дали клаузи от общите условия за продажба не са неравноправни — Определяне на правото, което урежда обработването на лични данни на потребителите“

По дело C-191/15

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Oberster Gerichtshof (Върховен съд, Австрия), с акт от 9 април 2015 г., постъпил в Съда на 27 април 2015 г., в рамките на производство по дело

Verein für Konsumenteninformation

срещу

Amazon EU Sàrl

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, председател на състава, D. Švaby, J. Malenovský, M. Safjan (докладчик) и M. Vilaras, съдии,

генерален адвокат: H. Saugmandsgaard Øe,

секретар: I. Illéssy, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 2 март 2016 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Verein für Konsumenteninformation, от S. Langer, Rechtsanwalt,
- за Amazon EU Sàrl, от G. Berrisch, Rechtsanwalt,
- за австрийското правителство, от G. Eberhard, в качеството на представител,

* Език на производството: немски.

- за германското правителство, от Т. Henze, A. Lippstreu, M. Hellmann, T. Laut и J. Mentgen, в качеството на представители,
- за правителството на Обединеното кралство, от М. Holt, в качеството на представител, подпомаган от М. Gray, barrister,
- за Европейската комисия, от М. Wilderspin и J. Vondung, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 2 юни 2016 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година относно приложимото право към извъндоговорни задължения („Рим II“) (ОВ L 199, 2007 г., стр. 40, наричан по-нататък „Регламент „Рим II“), Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 година относно приложимото право към договорни задължения (Рим I) (ОВ L 177, 2008 г., стр. 6, наричан по-нататък „Регламент „Рим I“), Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, 1993 г., стр. 29; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 273) и Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 1995 г., стр. 31; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 17, стр. 10).
- 2 Запитването е отправено във връзка със спор между Verein für Konsumenteninformation (Сдружение за информиране на потребителите, наричано по-нататък „VKI“) и Amazon EU Sàrl, установено в Люксембург, относно предявен от VKI иск за преустановяване на нарушение.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент „Рим I“

- 3 Съображение 7 от Регламент „Рим I“ гласи:

„Предметът и разпоредбите на настоящия регламент следва да са в съответствие с Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела [(ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74 и поправка в ОВ L 10, 2014 г., стр. 32)] и Регламент [„Рим II“].

- 4 Член 1, параграфи 1 и 3 от Регламент „Рим I“ предвижда:

„1. Настоящият регламент се прилага, в ситуации на стълкновение на закони, за договорни задължения от граждански и търговски характер.

Той не се прилага, в частност, за данъчни, митнически или административни въпроси.

[...]

3. Настоящият регламент не се прилага за доказателствата и процеса, без да се засяга член 18“.

5 Член 4 от същия регламент е озаглавен „Приложимо право при липса на избор“ и предвижда:

„1. Доколкото приложимото към договора право не е било избрано в съответствие с член 3, и без да се засягат разпоредбите на членове от 5 до 8, правото, което урежда договора, се определя, както следва:

- а) договор за продажба на стоки се урежда от правото на държавата, където е обичайното местопребиваване на продавача;
 - б) договор за предоставяне на услуги се урежда от правото на държавата, където е обичайното местопребиваване на доставчика на услугата;
 - в) договор за вещно право върху недвижима вещь или за наем на недвижима вещь се урежда от правото на държавата, където се намира вещта;
 - г) независимо от буква в), договор за наем на недвижима вещь, сключен за временно лично ползване за срок не повече от шест поредни месеца, се урежда от правото на държавата, където е обичайното местопребиваване на наемодателя, при условие че наемателят е физическо лице и неговото обичайно местопребиваване е в същата държава;
 - д) договор за франчайз се урежда от правото на държавата, където е обичайното местопребиваване на франчайзополучателя;
 - е) договор за дистрибуция се урежда от правото на държавата, където е обичайното местопребиваване на дистрибутора;
 - ж) договор за продажба на стоки чрез търг се урежда от правото на държавата, където се провежда търгът, ако това място може да бъде определено;
 - з) договор, сключен в рамките на многостранна система, която обединява или улеснява обединяването на многобройни интереси на трети лица за покупката и продажбата на финансови инструменти по смисъла на член 4, параграф 1, точка 17 от Директива 2004/39/ЕО [на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно пазарите на финансови инструменти, за изменение на Директиви 85/611/ЕИО и 93/6/ЕИО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 93/22/ЕИО на Съвета (ОВ L 145, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 8, стр. 247)], в съответствие с недискреционни правила и подчинена на едно-единствено право, се урежда от това право.
2. Когато договорът не попада в обхвата на параграф 1 или когато елементите на договора биха могли да попаднат в обхвата на повече от една от букви а)—з) от параграф 1, договорът се урежда от правото на държавата, където е обичайното местопребиваване на страната, която дължи характерната за договора престация.
3. Когато от всички обстоятелства по случая е видно, че договорът е явно по-тясно свързан с държава, различна от посочената в параграф 1 или 2, се прилага правото на тази друга държава.

4. Когато приложимото право не може да бъде определено съгласно параграф 1 или 2, договърът се урежда от правото на държавата, с която е най-тясно свързан“.

6 Член 6 от същия регламент е озаглавен „Потребителски договори“ и гласи:

„1. Без да се засягат членове 5 и 7, договор, сключен от физическо лице с цел, която може да се смята, че е извън рамките на неговото занятие или професия („потребителят“), с друго лице, което упражнява своето занятие или професия („професионалистът“), се урежда от правото на държавата, в която е обичайното местопребиваване на потребителя, при условие че професионалистът:

- а) извършва своята търговска или професионална дейност в държавата, в която е обичайното местопребиваване на потребителя, или
- б) по какъвто и да било начин насочва тази дейност към съответната държава или към няколко държави, включително и тази държава,

и договърът попада в обхвата на тази дейност.

2. Независимо от параграф 1 страните могат, в съответствие с член 3, да изберат приложимото право за договор, който отговаря на изискванията на параграф 1. Въпреки това този избор не може да води до лишаване на потребителя от закрилата, предоставяна му от разпоредбите, които не могат да бъдат отклонени чрез споразумение според правото, което при липса на избор би било приложимо въз основа на параграф 1.

[...]“.

7 Член 9 от Регламент „Рим I“ е озаглавен „Особени повелителни норми“ и гласи:

„1. Особени повелителни норми са норми, чието зачитане дадена държава смята, че е от решаващо значение за гарантиране на нейните обществени интереси, такива като политическа, социална или икономическа организация, до такава степен, че те са приложими към всяка ситуация, попадаща в обхвата им, независимо от приложимото към договора право съгласно настоящия регламент.

2. Разпоредбите на настоящия регламент не ограничават прилагането на особените повелителни разпоредби на правото на сезирания съд.

3. На особените повелителни норми на правото на държавата, в която произтичащите от договора задължения следва да бъдат или са били изпълнени, може да бъде дадено действие, доколкото според тези особените повелителни норми изпълнението на договора е незаконосъобразно. При преценката дали да се даде действие на тези разпоредби, се вземат предвид тяхното естество и цел, както и последиците от тяхното прилагане или неприлагане.

8 Член 10 от споменатия регламент е озаглавен „Съгласие и материална действителност“ и предвижда:

„1. Сключването и действителността на договор или на отделна негова разпоредба се определят от правото, което би било приложимо съгласно настоящия регламент, ако договърът или разпоредбата бяха действителни.

2. Въпреки това, за да установи, че не е изразила съгласие, всяка страна по договора може да се позове на правото на държавата, в която има обичайното си местопребиваване, ако от обстоятелствата следва, че не е оправдано последиците от нейните действия да се определят в съответствие с правото, определено в параграф 1“.

- 9 Член 23 от същия регламент е озаглавен „Отношение към други разпоредби на общностното право“ и предвижда:

„С изключение на член 7, настоящият регламент не засяга прилагането на разпоредби на общностното право, които по конкретни въпроси предвиждат съгласителни норми относно договорни задължения“.

Регламент „Рим II“

- 10 Съображения 7 и 21 от Регламент „Рим II“ гласят:

„(7) Предметът и разпоредбите на настоящия регламент следва да са в съответствие с Регламент [№ 44/2001] и актовете, уреждащи приложимото право към договорни задължения.

[...]

(21) Специалното правило в член 6 не установява изключения от общото правило на член 4, параграф 1, а го пояснява. По въпроси, свързани с неоялна конкуренция, съгласителната норма следва да защитава конкурентите, потребителите и широката общественост, и да гарантира правилното функциониране на пазарната икономика. Връзката с правото на държавата, в която конкурентните отношения или колективните интереси на потребителите са или е вероятно да бъдат засегнати, по принцип удовлетворява тези цели“.

- 11 Член 1, параграфи 1 и 3 от посочения регламент гласят:

„1. Настоящият регламент се прилага за извъндоговорни задължения по граждански и търговски въпроси, във всеки случай на съгласително на закони. Регламентът не се прилага, в частност, за данъчни, митнически и административни въпроси или за отговорността на държавата за действия и бездействия при упражняването на държавната власт (*acta jure imperii*).

[...]

3. Настоящият регламент не се прилага за доказателствата и процеса, без да се засягат членове 21 и 22“.

- 12 Член 4 от регламента е озаглавен „Общо правило“, съдържа се в озаглавената „Непозволени увреждания“ глава II от същия и гласи:

„1. Освен ако не е предвидено друго в настоящия регламент, приложимото право към извъндоговорни задължения, произтичащи от непозволено увреждане, е правото на държавата, в която е настъпила вредата, независимо в коя държава е настъпил вредоносният факт и независимо в коя държава или държави настъпват непреките последици от този факт.

2. Когато обаче и лицето, чиято отговорност се търси, и увреденото лице имат обичайно местопребиваване в една и съща държава към момента на настъпване на вредата, се прилага правото на тази държава.

3. Когато от обстоятелствата като цяло следва, че непозволеното увреждане е явно по-тясно свързано с държава, различна от посочената в параграфи 1 или 2, се прилага правото на тази друга държава. Явно по-тясната връзка с друга държава може да се основава, в частност, на предходно отношение между страните, като например договор, който е в тясна връзка със съответното непозволено увреждане“.

13 Член 6 от Регламент „Рим II“ е озаглавен „Нелоялна конкуренция и действия, ограничаващи свободната конкуренция“, съдържа се също в споменатата глава II и гласи:

„1. Правото, приложимо към извъндоговорни задължения, произтичащи от действие на нелоялна конкуренция, е правото на държавата, в която са засегнати или е вероятно да се засегнат конкурентни отношения или колективните интереси на потребители.

2. В случай че действие на нелоялна конкуренция засяга изключително интересите на определен конкурент, се прилага член 4.

3.

а) Правото, приложимо към извъндоговорни задължения, произтичащи от ограничаване на конкуренцията, е правото на държавата, чийто пазар е или е вероятно да бъде увреден.

б) Когато е или е вероятно да бъде увреден пазарът на повече от една държава членка, лицето, търсещо обезщетение за вреди, което е завело иск в съда по местопребиваването на ответника, може вместо това да предпочете да основе иска си на правото на сезирания съд, при условие че пазарът в тази държава членка е измежду онези, които са непосредствено и значително засегнати от ограничаването на конкуренцията, от което произтича извъндоговорното задължение, на което е основан искът; когато в съответствие с приложимите правила за подсъдност, ищецът предявява иск към повече от един ответник пред същия съд, той/тя може да избере да основе иска си на правото на този съд, ако ограничаването на конкуренцията, на което се основава искът срещу всеки от ответниците, непосредствено и значително засяга и пазара на държавата членка на този съд.

4. Правото, приложимо според настоящия член, не може да бъде отклонено чрез споразумение по член 14“.

14 Член 14 от този регламент е озаглавен „Свобода на договаряне“ и гласи:

„1. Страните могат да се договорят да подчинят извъндоговорни задължения на избрано от тях право:

а) чрез споразумение, сключено след настъпването на вредоносния факт;

или

б) когато всички страни упражняват търговска дейност, също и чрез свободно договорено споразумение, преди настъпването на вредоносния факт.

Изборът следва да е изричен или да произтича с достатъчна степен на сигурност от обстоятелствата по случая и не засяга правата на трети страни.

2. Когато към момента на осъществяване на вредоносния факт всички елементи на отношението се намират в държава, различна от държавата, чието право е избрано, изборът на страните не засяга прилагането на онези разпоредби на правото на тази друга държава, които не могат да бъдат отклонени чрез споразумение.

3. Когато към момента на осъществяване на вредоносния факт всички елементи на отношението се намират в една или повече държави членки, изборът на страните на приложимо право, различно от правото на тази държава членка, не засяга прилагането на онези разпоредби на правото на Общността, от които не могат да бъдат отклонени чрез споразумение, така както се прилагат в държавата членка на съда“.

15 Член 16 от споменатия регламент е озаглавен „Особени повелителни норми“ и предвижда:

„Разпоредбите на настоящия регламент не ограничават прилагането на правните норми на държавата на съда в случаите, когато те са повелителни, независимо от приложимото към извъндоговорното задължение право“.

Регламент (ЕО) № 2006/2004

16 Член 3 от Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 година за сътрудничество между националните органи, отговорни за прилагане на законодателството за защита на потребителите (регламент за сътрудничество в областта на защита на потребителите) (ОВ L 364, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 12, стр. 69) е озаглавен „Определения“ и предвижда:

„За целите на настоящия регламент:

[...]

б) „вътрешнообщностно нарушение“ е всяко действие или бездействие, което е в противоречие със законите, които защитават интересите на потребителите, определени в буква а), и което е във вреда на колективните интереси на потребителите, пребиваващи в държава членка или в държави членки, различни от държавата членка, от която произхожда или в която е произтекло действието или бездействието; или в която е установен отговорният продавач или доставчик; или в която следва да се намерят доказателства или активи, които са свързани с действието или бездействието;

[...]“.

17 Член 4 от посочения регламент е озаглавен „Компетентни органи“ и гласи:

„1. Всяка държава членка определя компетентните органи и единната служба за връзка, които са отговорни за прилагането на настоящия регламент.

2. Ако е необходимо, за да изпълни задълженията си по настоящия регламент, всяка държава членка може да определи други публични органи. Държавите членки могат също да определят и органи, които имат законов интерес от преустановяване или забрана на вътрешнообщностни нарушения съгласно член 8, параграф 3.

3. Без да се засягат разпоредбите на параграф 4, всеки компетентен орган има правомощия по осъществяване на разследване и прилагане на законодателството, необходими за прилагането на настоящия регламент и трябва да ги упражнява в съответствие с националното право.

4. Компетентните органи могат да упражняват правомощията, посочени в параграф 3, в съответствие с националното право:

- а) пряко по силата на собствените им правомощия или под надзора на съдебните власти; или
- б) чрез подаване на заявление до съдилища, които са компетентни да издадат необходимото решение включително, когато е подходящо, чрез обжалване, в случай че заявлението за издаване на необходимото решение не е уважено.

5. Доколкото компетентните органи упражняват правомощията си чрез подаване на заявление до съдилища съгласно параграф 4, буква б), тези съдилища трябва да са компетентни да издадат необходимите решения.

6. Правомощията, посочени в параграф 3, се упражняват само, когато е налице основателно съмнение за вътрешнообщностно нарушение и включват най-малко правото:

- а) на достъп до всеки съответен документ, под всякаква форма, който е свързан с вътрешнообщностното нарушение;
- б) да изисква от всяко лице да предостави съответна информация, свързана с вътрешнообщностното нарушение;
- в) да извършва необходимите проверки на място;
- г) да изисква писмено преустановяване на вътрешнообщностното нарушение от съответния продавач или доставчик;
- д) да получи от продавача или доставчика, отговорен за вътрешнообщностните нарушения, гаранция за преустановяване на вътрешнообщностното нарушение; и, когато е подходящо, да публикува поетата гаранция;
- е) да изисква преустановяването на всяко вътрешнообщностно нарушение или забраната за нарушение и, когато е необходимо, да публикува произтичащите от това решения;
- ж) да изисква от засегнатата страна да извърши плащания в полза на държавния бюджет или на всеки бенефициер, предвиден съгласно националното законодателство, в случай на несъобразяване с решението.

[...]“.

Директива 2009/22/ЕО

- ¹⁸ Член 2, параграф 2 от Директива 2009/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година относно исковите за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите (ОВ L 110, 2009 г., стр. 30) гласи:

„Настоящата директива не засяга разпоредбите на международното частно право относно приложимото право, което по принцип е правото на държавата членка, в която е извършено нарушението, или правото на държавата членка, в която са настъпили последиците от нарушението“.

Директива 93/13

19 Пето и шесто съображение от Директива 93/13 предвиждат:

„като има предвид, че, най-общо казано, потребителите не познават законовите разпоредби, различни от тези в страната им, които уреждат договорите за продажба на стоки и предоставянето на услуги в държавите членки; като има предвид, че непознаването им може да възпира потребителите от извършване на неопосредени сделки за покупки на стоки или услуги в друга държава членка;

като има предвид, че, за да улесни изграждането на вътрешния пазар и да се защити гражданина в качеството му на потребител при придобиване на стоки или ползване на услуги по договори, уредени от законодателството на държавите членки, което е различно от законодателството в неговата страна, е съществено важно да се отстранят неравноправните клаузи от тези договори“.

20 Член 3 от същата директива предвижда:

„1. В случаите, когато дадена договорна клауза не е индивидуално договорена, се счита за неравноправна, когато въпреки изискването за добросъвестност, тя създава в ущърб на потребителя значителна неравнопоставеност между правата и задълженията, произтичащи от договора.

[...]

3. Приложението съдържа примерен и неизчерпателен списък на клаузи, които се смятат за неравноправни“.

21 Съгласно член 5 от споменатата директива:

„При договори, в които всички или определени клаузи се предлагат на потребителя в писмен вид, тези условия се съставят на ясен и разбираем език. При наличие на съмнение за смисъла на определена клауза, тя се тълкува в най-благоприятен за потребителя смисъл. Настоящото правило не се прилага във връзка с процедурите по реда на член 7, параграф 2“.

22 Член 6 от Директива 93/13 гласи:

„1. Държавите членки определят изискването, включените неравноправни клаузи в договори между потребители и продавачи или доставчици да не са обвързващи за потребителя, при условията на тяхното национално право, и че договорът продължава да действа за страните по останалите условия, когато може да се изпълнява и без неравноправните клаузи.

2. Държавите членки предприемат необходимите мерки с цел потребителите да не бъдат лишени от защитата, предоставена им от настоящата директива, поради избор на правото на трета страна, като приложимо право по договора, ако последният е непосредствено свързан с територията на държавите членки“.

23 Член 7 от тази директива гласи:

„1. Държавите членки осигуряват, че в интерес на потребителите и конкурентите, съще[с]твуват подходящи и ефективни мерки за [преустановяване] на употребата на неравноправни клаузи в договори, сключени между потребители и продавачи или доставчици.

2. Посочените в параграф 1 мерки включват разпоредби, даващи възможност на лица или организации, които имат правен интерес от защитата на потребителите, по смисъла на националното законодателство, да сезират, при условията на националното право, съд или компетентен административен орган, които да решат дали клаузите на договора, изготвени с цел за общо използване са неравноправни, и да предприемат подходящи и ефективни мерки по преустановяване на продължаваща употреба на подобни клаузи.

[...]“.

24 Член 8 от споменатата директива гласи:

„Държавите членки могат да приемат или да запазят в сила по-строгите действащи разпоредби, които са в съответствие с Договора, в областта на настоящата директива, с цел да осигурят максимална степен на защита за потребителите“.

25 Приложението към Директива 93/13 съдържа условията, посочени в член 3, параграф 3 от същата директива. Точка 1, буква р) от него гласи:

„Условия, които имат за предмет или резултат:

[...]

р) изключване или накърняване правото на потребителя да предяви иск или да използва други правни средства [...]“.

Директива 95/46

26 Член 4 от Директива 95/46 е озаглавен „Приложимо национално право“ и гласи:

„1. Всяка държава членка прилага националните разпоредби, които приема в съответствие с настоящата директива, по отношение на обработването на лични данни, когато:

- а) обработването се извършва в контекста на дейностите на [установен] на територията на държавата членка [обект на администратора]; когато същият администратор е установен на територията на няколко държави членки, той трябва да вземе необходимите мерки, за да гарантира, че всеки от тези [негови обекти] спазва задълженията, установени от националното право;
- б) администраторът не е установен на територията на държава членка, но се намира на място, в което националното право е приложимо по силата на международното публично право;
- в) администраторът не е установен на територията на Общността, и за целите на обработването на лични данни използва автоматизирано или друго оборудване, намиращо се на територията на дадената държава членка, освен ако оборудването се използва само за целите на транзитното преминаване през територията на Общността.

2. При обстоятелствата, посочени в параграф 1, буква в), администраторът трябва да посочи представител, установен на територията на тази държава членка, без това да засяга съдебни иски, които биха могли да бъдат предявени срещу самия администратор“.

Австрийското право

- 27 Член 6 от Konsumentenschutzgesetz (Закон за защита на потребителите) от 8 март 1979 г. (BGBl. 140/1979), озаглавен „Недопустими договорни условия“, предвижда в параграф 3, че клауза, съдържаща се в общи условия или в типов договор, е недействителна, ако е съставена на неясен или неразбираем език.
- 28 Съгласно член 13а от същия закон член 6 следва да се прилага в защита на потребителите, независимо от приложимото право към договора, когато същият е следствие от извършвана в Австрия и насочена към сключването на такива договори дейност на търговеца или на лицата, използвани от него за целта.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 29 Amazon EU е установено в Люксембург дружество, което е част от международна група за търговия от разстояние и което наред с останалите си дейности поддържа интернет сайт с име на домейн с разширение „.de“, насочен към пребиваващи в Австрия потребители, като сключва с тях договори за електронна продажба. Дружеството няма нито седалище, нито обект в Австрия.
- 30 До средата на май 2012 г. общите условия на сключените с тези потребители договори гласят:
- „1. Amazon.de не приема различни условия, предложени от клиента, освен ако изрично и писмено не изрази съгласие за валидността на съответните клаузи.
- [...]
6. При отложено плащане, както и в други случаи, когато това е оправдано, Amazon.de проверява и преценява данните на клиента и обменя данни с други предприятия от групата Amazon, бюро за събиране на икономическа информация и евентуално с Bürgel Wirtschaftsinformationen GmbH & Co KG, Postfach 5001 66, 22701, Хамбург, Германия.
- [...]
9. При вземането на решението относно използването на начин на плащане ние ползваме — освен данните, с които разполагаме — и прогнозни стойности за оценката на риска от неизпълнение, които получаваме от Bürgel Wirtschaftsinformationen GmbH & Co KG, Gasstrasse 18, 22761, Хамбург, и от informa Solutions GmbH, Rheinstrasse 99, 76532 Баден-Баден [Германия]. На посочените дружества е възложена и проверката на данните за посочения от Вас адрес.
- [...]
11. Ако потребителят реши да публикува на Amazon.de съдържание (например клиентски коментари), той предоставя на Amazon.de за периода на действие на приложимото съответно право неограничено във времето и пространството изключително разрешение за по-нататъшно ползване на съдържанието за всякакви цели както „онлайн“, така и „офлайн“.
12. Прилага се люксембургското право, изключвайки [Конвенцията на Организацията на обединените нации] относно договорите за международна продажба на стоки [КМПС]“.

- 31 VKI — структура, компетентна да предявява искове за преустановяване на нарушения по смисъла на Директива 2009/22, подава до австрийски юрисдикции искане за разпореждане да се преустанови използването на всички клаузи от общите условия, както и искане за публикуване на постановеното по случая решение, тъй като счита, че посочените клаузи противоречат на законови забрани и добри практики.
- 32 Съдът, който разглежда делото в първоинстанционното производство, уважава всички искания с изключение на това за клауза 8 относно допълнителното плащане при отложеното плащане. Изхождайки от принципното прилагане на Регламент „Рим I“, и по-специално на член 6, параграф 2 от него, съдът приема, че клауза 12 относно избора на приложимо право е невалидна, тъй като изборът на приложимо право не трябва да води до лишаване на потребителя от защитата, гарантирана му от държавата по обичайното му пребиваване. С оглед на това съдът заключава, че валидността на останалите клаузи би трябвало да се прецени въз основа на австрийското право. Накрая, по отношение на клаузи 6, 9 и 11 съдът отбелязва, че само въпросите, свързани със защитата на данните, трябва да се разгледат въз основа на релевантното люксембургско право, тъй като Регламент „Рим I“ не изключва прилагането на Директива 95/46.
- 33 Двете страни в главното производство обжалват решението пред второинстанционния съд, който го отменя и го връща за ново разглеждане от първоинстанционния съд. Той приема, че приложимото право следва да се определи въз основа на Регламент „Рим I“, и разглежда по същество само клауза 12 относно избора на приложимо право. В това отношение той счита, че член 6, параграф 2 от Регламент „Рим I“ не позволява да се установи незаконосъобразност на посочената клауза и че съгласно член 10, параграф 1 от същия регламент тя би трябвало да се анализира по-скоро въз основа на люксембургското право. След като поканва първоинстанционния съд да извърши споменатия анализ, второинстанционният съд отбелязва, че ако се установи, че посочената клауза е законосъобразна с оглед на люксембургското право, останалите клаузи също би трябвало да се преценят въз основа на това право и че в такъв случай то следва да се сравни с австрийското право, за да се определи кое е най-благоприятното право по смисъла на член 6, параграф 2 от Регламент „Рим I“.
- 34 Oberster Gerichtshof (Върховен съд, Австрия), сезиран от VKI, иска да се установи приложимото към случая в главното производство право. При тези обстоятелства посочената юрисдикция решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Приложимото право към иск за преустановяване на нарушение по смисъла на Директива 2009/22 трябва ли да се определи съгласно член 4 от Регламент „Рим II“, когато искът е насочен срещу използването на недопустими договорни клаузи от предприятие, което е установено в една държава членка и което сключва при електронната търговия договори с потребители, пребиваващи в други държави членки, и по-специално в държавата на сезирания съд?
- 2) При положителен отговор на първия въпрос:
- а) Следва ли за държава, в която е настъпила вредата (член 4, параграф 1 от Регламент „Рим II“), да се счита всяка държава, към която е насочена търговската дейност на предприятието ответник, така че когато компетентният да предяви иск субект се противопостави на използването на процесните клаузи в търговските отношения с потребителите, пребиваващи в тази държава, тези клаузи да е необходимо да бъдат разгледани от гледна точка на правото на държавата на сезирания съд?
- б) Налице ли е явно по-тясна връзка (член 4, параграф 3 от Регламент „Рим II“) с правото на държавата, в която е седалището на предприятието ответник, когато общите търговски условия на това предприятие предвиждат, че за сключените от него договори се прилага правото на тази държава?

- в) Една такава клауза за избор на приложимо право налага ли по други причини спорните договорни клаузи да бъдат разгледани от гледна точка на правото на държавата, в която е седалището на предприятието ответник?

3) При отрицателен отговор на първия въпрос:

Как тогава следва да се определи правото, приложимо към иска за преустановяване на нарушение?

4) Независимо от отговора на предходните въпроси:

- а) Трябва ли включената в общи условия клауза — съгласно която за сключен при електронната търговия договор между потребител и предприятие, установено в друга държава членка, следва да се приложи правото на държавата по седалището на това предприятие — да се счита за неравноправна по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 93/13?
- б) Обработването на лични данни от предприятие, което сключва при електронната търговия договори с потребители, пребиваващи в други държави членки, подчинено ли е съгласно член 4, параграф 1, буква а) от Директива 95/46 — независимо от приложимото иначе право — единствено на правото на държавата членка, където е седалището на предприятието, в рамките на което се извършва обработването, или това предприятие е длъжно да спазва и законодателството за защита на данните на държавите членки, към които е насочена търговската му дейност?“.

По преюдициалните въпроси

По първите три въпроса

- 35 С първите три въпроса, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи как следва да се тълкуват регламенти „Рим I“ и „Рим II“ за целите на определяне на приложимото право към иск за преустановяване на нарушение по смисъла на Директива 2009/22, насочен срещу използването на твърдени като незаконосъобразни договорни клаузи от предприятие, което е установено в една държава членка и което при електронна търговия сключва договори с потребители, пребиваващи в други държави членки, и по-специално в държавата на сезирания съд.
- 36 Най-напред, следва да се подчертае, че що се отнася до приложното поле на регламенти „Рим I“ и „Рим II“, използваните в тях понятия „договорно задължение“ и „извъндоговорно задължение“ трябва да се тълкуват самостоятелно с оглед главно на систематиката и целите на тези регламенти. Следва също да се има предвид посочената в съображение 7 от всеки един от тях цел за съответствие в прилагането не само помежду им, но и по отношение на Регламент № 44/2001 (наричан по-нататък „Регламент „Брюксел I“), който по-специално провежда разграничение в своя член 5 между договорните отношения и деликтните или квазиделиктните отношения (вж. решение от 21 януари 2016 г., ERGO Insurance и Gjensidige Baltic, C-359/14 и C-475/14, EU:C:2016:40, т. 43).
- 37 Що се отнася до понятието „извъндоговорно задължение“ по смисъла на член 1 от Регламент „Рим II“, следва да се напомни, че понятието „дела относно [деликтна или квазиделиктна отговорност]“ по смисъла на член 5, точка 3 от Регламент „Брюксел I“ обхваща всяко искане, което има за цел да ангажира отговорността на ответника и което не се отнася до „дела, свързани с договор“ по смисъла на член 5, точка 1 от последния посочен регламент (решение от 21 януари 2016 г., ERGO Insurance и Gjensidige Baltic, C-359/14 и C-475/14, EU:C:2016:40, т. 45).

- 38 По отношение на Конвенцията от 27 септември 1968 г. относно компетентността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела (ОВ L 299, 1972 г., стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 10, стр. 3) Съдът е приел, че съдебен иск с превантивен характер, подаден от сдружение на потребители с цел забрана на използването от даден търговец на считани за неравноправни клаузи в договорите, сключени с частноправни субекти, има деликтен или квазиделиктен характер по смисъла на член 5, точка 3 от посочената конвенция (решение от 1 октомври 2002 г., Henkel, C-167/00, EU:C:2002:555, т. 50), като това тълкуване важи и за Регламент „Брюксел I“ (вж. в този смисъл решение от 13 март 2014 г., Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, т. 19).
- 39 Предвид обаче целта за съответно прилагане, напомнена в точка 36 от настоящото решение, съображението, че в областта на защитата на потребителите извъндоговорната отговорност обхваща също и нарушенията на правния ред в резултат от използването на неравноправни клаузи, каквито сдруженията за защита на потребителите имат за задача да възпрепятстват (вж. в този смисъл решение от 1 октомври 2002 г., Henkel, C-167/00, EU:C:2002:555, т. 42), е напълно относимо и към тълкуването на регламенти „Рим I“ и „Рим II“. Поради това следва да се приеме, че искът за преустановяване на нарушение по Директива 2009/22 се отнася до извъндоговорно задължение, произтичащо от непозволено увреждане по смисъла на глава II от Регламент „Рим II“.
- 40 Член 6, параграф 1 от този регламент, съдържащ се в глава II от същия, установява като специално правило за извъндоговорните задължения, произтичащи от „действие на нелоялна конкуренция“, прилагането на правото на държавата, в която са засегнати или е вероятно да се засегнат конкурентни отношения или колективните интереси на потребители.
- 41 В това отношение от съображение 21 от Регламент „Рим II“ следва, че член 6, параграф 1 от същия регламент конкретизира за областта на нелоялната конкуренция установения в член 4, параграф 1 от този регламент принцип на *lex loci damni*.
- 42 Както отбелязва генералният адвокат в точка 73 от заключението си, „нелоялната конкуренция“ по смисъла на член 6, параграф 1 от Регламент „Рим II“ обхваща използването на неравноправни клаузи от общите условия за продажба, тъй като може да засегне колективните интереси на потребителите като съсловие и следователно да окаже влияние върху условията на конкуренцията на пазара.
- 43 В случаите на иск за преустановяване на нарушение по Директива 2009/22 държавата, в която са засегнати колективните интереси на потребителите по смисъла на член 6, параграф 1 от Регламент „Рим II“, е тази, в която пребивават потребителите, към които предприятието насочва дейността си и чиито интереси съответното сдружение за защита на потребителите защитава с иска си.
- 44 Следва да се уточни, че член 4, параграф 3 от Регламент „Рим II“ — по силата на който, когато от обстоятелствата като цяло следва, че непозволеното увреждане е явно по-тясно свързано с държава, различна от посочената в член 4, параграф 1 от същия регламент, се прилага правото на тази друга държава — не може да доведе до различен извод.
- 45 Всъщност, както отбелязва генералният адвокат в точка 77 от заключението си, предвиденото в член 4, параграф 3 от Регламент „Рим II“ алтернативно правило не е приспособено към материята на нелоялната конкуренция, докато член 6, параграф 1 от същия регламент има за цел да защити колективните интереси — които надхвърлят рамката на отношенията между страните по спора — като предвижда специално приспособено за това правило. Възпрепятстване на прилагането на това правилото поради лични връзки между страните по спора би пречило на постигането на посочената цел.

- 46 Във всички случаи фактът, че Amazon EU предвижда в общите си условия като приложимо право към договорите, които сключва, правото на държавата по седалището си, не може основателно да се счита за такава явно по-тясна връзка.
- 47 В противен случай посредством такава клауза търговец като Amazon EU би могъл *de facto* да избере приложимото право към извъндоговорни отношения и следователно да заобиколи установените в това отношение условия по член 14, параграф 1, първа алинея, буква а) от Регламент „Рим II“.
- 48 С оглед на това следва да се приеме, че при твърдение за нарушение на законодателство за защита на интересите на потребителите поради използване на неравноправни клаузи в общите условия за продажба приложимото право към иск за преустановяване на нарушение по смисъла на Директива 2009/22 трябва да се определи, без да се засяга член 1, параграф 3 от Регламент „Рим II“, в съответствие с член 6, параграф 1 от същия регламент.
- 49 Приложимото право към преценката дали клаузи от потребителски договори, предмет на иск за преустановяване на нарушение, не са неравноправни, трябва обаче да се определи отделно с оглед на естеството на самите клаузи. В този смисъл, когато с иска за преустановяване на нарушение се цели предотвратяване на включването на такива клаузи в потребителски договори и на създаването с тях на договорни задължения, приложимото право към преценката на клаузите трябва да се определи в съответствие с Регламент „Рим I“.
- 50 В случая твърдените като неравноправни клаузи, предмет на разглеждания в главното производство иск за преустановяване на нарушение, имат по отношение на потребителите, които са техни адресати, естеството на договорни задължения по смисъла на член 1, параграф 1 от Регламент „Рим I“.
- 51 Колективният характер на иска за установяване на валидността на разглежданите клаузи по никакъв начин не би могъл да промени този извод. Всъщност обстоятелството, че искът няма за предмет отделни действително сключени договори, е присъщо за самото естество на такъв колективен и превантивен иск, в рамките на който се осъществява абстрактен контрол.
- 52 Ето защо при определяне на приложимото право следва да се прави разлика между, от една страна, преценката на съответните клаузи, и от друга страна, предявения от сдружение като VKI иск за преустановяване на нарушение поради използването на същите клаузи.
- 53 Тази разлика се налага с оглед гарантиране на еднаквото прилагане на регламенти „Рим I“ и „Рим II“. Освен това самостоятелен критерий на привързване за въпросните клаузи гарантира, че приложимото право няма да се променя в зависимост от избрания вид иск.
- 54 Разглеждането на съответните договорни клаузи в производство по колективен иск въз основа на приложимо право, определено в съответствие с член 6, параграф 1 от Регламент „Рим II“, би породило риск от разлика в критериите за разглеждане в сравнение с тези, използвани в производство по индивидуален иск на потребител.
- 55 Всъщност правото, определено с оглед на предвиденото в договора като приложимо към разглеждането на клаузите в производство по предявен от потребител индивидуален иск, може да е различно от правото, определено с оглед на мястото на нарушението като приложимо към иска за преустановяване на нарушение. В това отношение следва да се отбележи, че в съответствие с член 8 от Директива 93/13 равнището на защита на потребителите във всяка държава членка може да е различно, поради което, дори и при едни и същи обстоятелства, преценката на дадена клауза може да е различна в зависимост от приложимото право.

- 56 Такъв различен критерий на привързване при определяне на приложимото право към клауза в зависимост от вида на предявения иск би попречило по-специално да се постигне съгласуваност на преценката по колективни и по индивидуални искове, каквото изискване Съдът е установил, задължавайки националните юрисдикции, когато разглеждат иск за преустановяване на нарушение, служебно да съобразят всички последици, в това число и бъдещи, които националното законодателство предвижда при признаване за неравноправна на клауза от общите условия на потребителски договори, с цел такава клауза да не бъде обвързваща за сключилите договор със същите общи условия потребители (вж. решение от 26 април 2012 г., *Invitel*, C-472/10, EU:C:2012:242, т. 43).
- 57 Непоследователността, до която би се стигнало при различни критерии за привързване по отношение на клауза в зависимост от вида на предявения иск, би била в противоречие с целта, която Директива 2009/22 и 93/13 преследват, а именно за ефикасно преустановяване на употребата на неравноправни клаузи.
- 58 От изложеното следва, че в случаите, когато се твърди нарушение на законодателство за защита на интересите на потребителите поради използване на неравноправни клаузи в общите условия за продажба, приложимото право към иск за преустановяване на нарушение по смисъла на Директива 2009/22 трябва да се определи в съответствие с член 6, параграф 1 от Регламент „Рим II“, а приложимото право към преценката на дадена договорна клауза винаги трябва да се определя въз основа на Регламент „Рим I“, независимо от това дали преценката се прави в рамките на производство по индивидуален или по колективен иск.
- 59 По отношение обаче на преценката в рамките на производство по иск за преустановяване на нарушение дали дадена договорна клауза не е неравноправна следва да се уточни, че видно от член 6, параграф 2 от Регламент „Рим I“, изборът на приложимо право не засяга прилагането на императивните разпоредби, които предвижда правото на държавата по пребиваването на потребителите, чиито интереси се защитават посредством иска. Сред тези разпоредби могат да бъдат такива за транспониране на Директива 93/13, ако в съответствие с член 8 от същата директива гарантират по-високо равнище на защита на потребителя.
- 60 Предвид това на първите три въпроса следва да се отговори, че регламенти „Рим I“ и „Рим II“ трябва да се тълкуват в смисъл, че без да се засяга член 1, параграф 3 от всеки един от тези регламенти, приложимото право към иск за преустановяване на нарушение по смисъла на Директива 2009/22, насочен срещу използването на твърдени като незаконосъобразни договорни клаузи от предприятие, което е установено в една държава членка и което при електронна търговия сключва договори с потребители, пребиваващи в други държави членки, и по-специално в държавата на сезирания съд, трябва да се определи в съответствие с член 6, параграф 1 от Регламент „Рим II“, докато приложимото право към преценката на дадена договорна клауза винаги трябва да се определя въз основа на Регламент „Рим I“, независимо дали тази преценка се прави в рамките на производство по индивидуален или по колективен иск.

По четвърти въпрос, буква а)

- 61 С четвърти въпрос, буква а) запитващата юрисдикция иска да се установи дали клауза — която се съдържа в общите условия за продажба на договор, сключен при електронна търговия между продавач или доставчик и потребител, и съгласно която договорът се урежда по правото на държавата членка по седалището на продавача или доставчика — е неравноправна по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 93/13.

- 62 Видно от последната посочена разпореда, в случаите, когато не е индивидуално договорена, дадена клауза се счита за неравноправна, когато въпреки изискването за добросъвестност създава в ущърб на потребителя значителна неравнопоставеност между правата и задълженията на страните.
- 63 В член 3, параграф 2 от Директива 93/13 се уточнява, че не се счита за индивидуално договорена клаузата, която е съставена от продавача или доставчика предварително и следователно потребителят не е имал възможност да влияе на нейното съдържание, по-специално във връзка с договори с общи условия. Както отбелязва генералният адвокат в точка 84 от заключението си, общи условия за продажба като разглежданите в главното производство попадат в тази хипотеза.
- 64 Съгласно член 4, параграф 1 от Директива 93/13 дадена клауза може да се обяви за неравноправна едва след като е направена преценка за всеки отделен случай, като се вземат предвид всички релевантни обстоятелства, включително характерът на стоките или услугите, за които е сключен договорът.
- 65 Националната юрисдикция следва да определи дали с оглед на конкретните обстоятелства в разглеждания случай дадена клауза отговаря на изискванията за добросъвестност, равнопоставеност и прозрачност. Съдът обаче е компетентен да изведе от разпоредбите на Директива 93/13 критериите, които тази юрисдикция може или трябва да прилага при такава преценка (вж. в този смисъл решение от 30 април 2014 г., *Kásler и Káslerné Rábai*, C-26/13, EU:C:2014:282, т. 40 и 45 и цитираната съдебна практика).
- 66 По отношение на клауза като разглежданата в главното производство клауза 12 от общите условия относно приложимото право, най-напред следва да се отбележи, че законодателството на Съюза по принцип разрешава клаузи за избор на приложимо право. Всъщност член 6, параграф 2 от Регламент „Рим I“ предвижда възможност за страните да се договорят кое право да е приложимо към потребителски договор, при условие че се гарантира спазването на закрилата, предоставена на потребителя по силата на разпоредби на държавата на сезирания съд, които не могат да бъдат отклонени чрез споразумение.
- 67 При тези условия, както отбелязва и генералният адвокат в точка 94 от заключението си, предварително изготвена клауза за избор на приложимото право, която посочва правото на държавата членка по седалището на продавача или доставчика, може да се счита за неравноправна само при условие че текстът или контекстът ѝ имат някои специфични особености, които водят до съществена неравнопоставеност между правата и задълженията на страните.
- 68 По-специално неравноправността на такава клауза може да следва от формулировка, която не отговаря на изискването по член 5 от Директива 93/13 да е съставена на ясен и разбираем език. Това изискване — предвид положението на по-слабата страна на потребителя в отношенията му с продавача или доставчика, в частност що се отнася до степента му на информираност — трябва да се тълкува разширително (вж. в този смисъл решение от 23 април 2015 г., *Van Hove*, C-96/14, EU:C:2015:262, т. 40 и цитираната съдебна практика).
- 69 Освен това, когато последиците от дадена клауза са определени с императивни законодателни разпоредби, от основно значение е потребителят да бъде информиран от продавача или доставчика за тези разпоредби (вж. в този смисъл решение от 26 април 2012 г., *Invitel*, C-472/10, EU:C:2012:242, т. 29). Такъв е случаят с член 6, параграф 2 от Регламент „Рим I“, който предвижда, че изборът на приложимо право не може да води до лишаване на потребителя от закрилата, предоставяна му от разпоредбите, които не могат да бъдат отклонени чрез споразумение според правото, което при липса на избор би било приложимо.

- 70 Тъй като изискването по член 6, параграф 2 от Регламент „Рим I“ е императивно, разглеждащият клауза за избор на приложимо право съд би трябвало да приложи — ако става въпрос за потребител, който пребивава основно в Австрия — тези австрийски законови разпоредби, които съгласно австрийското право не могат да бъдат отклонени чрез споразумение. Запитващата юрисдикция би следвало евентуално да установи кои са тези разпоредби.
- 71 Следователно на четвърти въпрос, буква а) следва да се отговори, че член 3, параграф 1 от Директива 93/13 трябва да се тълкува в смисъл, че клауза от общите условия за продажба на продавач или доставчик, която не е индивидуално договорена и съгласно която правото на държавата членка по седалището на този продавач или доставчик урежда сключения при електронна търговия договор с потребител, е неравноправна, при положение че подвежда потребителя, като създава у него впечатлението, че само правото на тази държава членка е приложимо за договора, без да го информира, че по силата на член 6, параграф 2 от Регламент „Рим I“ той се ползва и със защитата, гарантирана му от императивните норми на правото, което би било приложимо при липсата на тази клауза — нещо, което националната юрисдикция следва да провери в светлината на всички релевантни обстоятелства.

По четвърти въпрос, буква б)

- 72 С четвърти въпрос, буква б) запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 4, параграф 1, буква а) от Директива 95/46 трябва да се тълкува в смисъл, че обработването на лични данни от предприятие за електронна търговия се урежда от правото на държавата членка, към която това предприятие насочва дейността си.
- 73 Съгласно член 4, параграф 1, буква а) от Директива 95/46 всяка държава членка прилага националните разпоредби, които приема в съответствие със същата директива по отношение на обработването на лични данни, когато обработването се извършва в контекста на дейностите на установен на територията на държавата членка обект на администратора.
- 74 Оттук следва, че обработването на данни, което даден обект извършва в контекста на дейността си, се урежда от правото на държавата членка, на чиято територия той е установен.
- 75 По отношение, на първо място, на понятието за обект по смисъла на член 4, параграф 1, буква а) от Директива 95/46 Съдът вече е уточнил, че то обхваща всяко, дори и минимално, ефективно и действително упражняване на дейност посредством постоянен обект (решение от 1 октомври 2015 г., Weltimmo, C-230/14, EU:C:2015:639, т. 31).
- 76 С оглед на това, както отбелязва и генералният адвокат в точка 119 от заключението си, макар обстоятелството, че предприятието, администратор на лични данни, не притежава нито дъщерно дружество, нито клон в държава членка, да не изключва възможността то да притежава там обект по смисъла на член 4, параграф 1, буква а) от Директива 95/46, такъв обект не може да съществува само поради факта на наличие на достъп до интернет сайта му.
- 77 Следва по-скоро да се прецени, както Съдът вече е посочил, както степента на устойчивост на съответния обект, така и действителното упражняване на дейност във въпросната държава членка (вж. в този смисъл решение от 1 октомври 2015 г., Weltimmo, C-230/14, EU:C:2015:639, т. 29).
- 78 По отношение, на второ място, на въпроса дали съответното обработване на лични данни се извършва „в контекста на дейностите“ на този обект по смисъла на член 4, параграф 1, буква а) от Директива 95/46, Съдът вече е напомнил, че тази разпоредба изисква въпросното обработване на лични данни да се извършва не „от“ самия обект, а единствено „в контекста на дейностите му“ (решение от 1 октомври 2015 г., Weltimmo, C-230/14, EU:C:2015:639, т. 35).

- 79 Запитващата юрисдикция следва да установи въз основа на посочената съдебна практика и предвид всички релевантни за разглеждания в главното производство случай обстоятелства дали Amazon EU обработва въпросните данни в контекста на дейностите на обект, находящ се в държава членка, различна от Люксембург.
- 80 В този смисъл, както отбелязва генералният адвокат в точка 128 от заключението си, ако запитващата юрисдикция установи, че обектът, в контекста на който Amazon EU обработва данните, се намира в Германия, обработването им следва да се урежда от германското право.
- 81 Предвид изложеното на четвърти въпрос, буква б) следва да се отговори, че член 4, параграф 1, буква а) от Директива 95/46 трябва да се тълкува в смисъл, че обработването на лични данни от предприятие за електронна търговия се урежда от правото на държавата членка, към която то насочва дейността си, ако се установи, че обработването на въпросните данни се извършва от предприятието в контекста на дейностите на находящ се в тази държава членка обект. Националната юрисдикция следва да прецени дали в случая това е така.

По съдебните разноски

- 82 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

- 1) Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 година относно приложимото право към договорни задължения (Рим I) и Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година относно приложимото право към извъндоговорни задължения („Рим II“) трябва да се тълкуват в смисъл, че без да се засяга член 1, параграф 3 от всеки един от тези регламенти, приложимото право към иск за преустановяване на нарушение по смисъла на Директива 2009/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година относно исковете за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите, насочен срещу използването на твърдени като незаконосъобразни договорни клаузи от предприятие, което е установено в една държава членка и което при електронна търговия сключва договори с потребители, пребиваващи в други държави членки, и по-специално в държавата на сезирания съд, трябва да се определи в съответствие с член 6, параграф 1 от Регламент № 864/2007, докато приложимото право към преценката на дадена договорна клауза винаги трябва да се определя въз основа на Регламент № 593/2008, независимо дали тази преценка се прави в рамките на производство по индивидуален или по колективен иск.
- 2) Член 3, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори трябва да се тълкува в смисъл, че клауза от общите условия за продажба на продавач или доставчик, която не е индивидуално договорена и съгласно която правото на държавата членка по седалището на този продавач или доставчик урежда сключения при електронна търговия договор с потребител, е неравноправна, при положение че подвежда потребителя, като създава у него впечатлението, че само правото на тази държава членка е приложимо за договора, без да го информира, че по силата на член 6, параграф 2 от Регламент № 593/2008 той се ползва и със защитата, гарантирана му от

императивните норми на правото, което би било приложимо при липсата на тази клауза — нещо, което националната юрисдикция следва да провери в светлината на всички релевантни обстоятелства.

- 3) Член 4, параграф 1, буква а) от Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни трябва да се тълкува в смисъл, че обработването на лични данни от предприятие за електронна търговия се урежда от правото на държавата членка, към която то насочва дейността си, ако се установи, че обработването на въпросните данни се извършва от предприятието в контекста на дейностите на находящ се в тази държава членка обект. Националната юрисдикция следва да прецени дали в случая това е така.

Подписи